

การมอบนโยบายการปฏิบัติราชการ
แก่ข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
ณ ห้องประชุมสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์
กรมส่งเสริมสหกรณ์

นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มอบนโยบายการปฏิบัติราชการในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ให้แก่ข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลด้านการเกษตรและขับเคลื่อนงานสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ **ประเด็นการเกษตร** มีเป้าหมายในการพัฒนาให้ **“เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้น”** โดยมุ่งเน้นให้ **“เกษตรกรรวมกลุ่มกันช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปแบบของการสหกรณ์”** สร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรของชุมชนโดยส่งเสริมให้นำแนวทาง **“การตลาดนำการผลิต การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ และการนำเทคโนโลยีการเกษตรมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิต”** เพื่อลดต้นทุน ลดค่าใช้จ่าย สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งสร้างระบบการเงินการบัญชีที่มีเกณฑ์การตรวจสอบบัญชีตามมาตรฐานสากล เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนำไปใช้ปฏิบัติ มีการกำหนดเกณฑ์การควบคุมภายในที่ดี การควบคุมและดูแลการดำเนินงานด้วยความโปร่งใส เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้สมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ปัจจุบันมีสถาบันเกษตรกรจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ จำนวน ๗,๖๙๐ สหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร จำนวน ๔,๑๑๐ แห่ง จำนวนสมาชิกรวมทั้งสิ้นกว่า ๑๒ ล้านคน โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ร่วมกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์สรุปผลการจัดระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์ เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๕ ออกเป็น ๔ ระดับชั้น สหกรณ์มีความเข้มแข็งอยู่ในระดับชั้น ๑ จำนวน ๑,๙๕๙ สหกรณ์ ระดับชั้น ๒ จำนวน ๔,๐๒๗ สหกรณ์, ระดับชั้น ๓ จำนวน ๔๕๔ สหกรณ์ และระดับชั้น ๔ ซึ่งเป็นสหกรณ์ที่อยู่ระหว่างชำระบัญชีเพื่อเลิกกิจการ จำนวน ๑,๒๓๔ สหกรณ์

เพื่อเป็นการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการดำรงชีพให้แก่เกษตรกรและสมาชิกในระดับรากหญ้าผ่านสถาบันสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเข้มแข็งอย่างยั่งยืน จึงมอบนโยบายการทำงานแก่ผู้แทนข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำนวน ๑,๗๒๐ คน เข้าร่วม ณ ห้องประชุมสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ จำนวน ๒๐๐ คน และเข้าร่วมผ่านระบบทางไกลจากทุกจังหวัดทั่วประเทศ จำนวน ๑,๕๒๐ คน เพื่อพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ดังนี้

๑. นโยบายด้านการส่งเสริม พัฒนาและการกำกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

๑) ผลักดันให้ สมาชิก มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมากขึ้น

สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเป็นองค์กรธุรกิจระดับฐานราก เกิดจากคนในชุมชนร่วมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดำเนินธุรกิจในชุมชนตามหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรจะมีความเข้มแข็ง ดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญที่สุดคือ “การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจร่วมกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร”

กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรแนะนำ ส่งเสริมให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้ความสำคัญกับการบริการสมาชิกให้มากขึ้นและครบวงจร เพื่อให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมากขึ้น เช่น บริการจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ราคาเป็นธรรมและตรงกับความต้องการของสมาชิกมาจำหน่าย บริการทางด้านการรวบรวมผลผลิตแบบครบวงจร พร้อมทั้งสนับสนุนให้สหกรณ์ทำการแปรรูปผลผลิตการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความสะดวกรวดเร็วและลดต้นทุนในการให้บริการสมาชิก ส่งเสริมการออมในชุมชนนอกเหนือการให้กู้ยืม

๒) เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ในยุคปัจจุบันธุรกิจทุกประเภทมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ตลอดจนมีปัจจัยเสี่ยงทั้งภายในและนอกประเทศเข้ามากระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สหกรณ์ถึงแม้จะเป็นองค์กรในระดับรากหญ้า แต่ในปี ๒๕๖๕ สหกรณ์ทุกประเภทมีทุนดำเนินงานรวมกันเป็นเงินกว่า ๑.๗๘๕ ล้านล้านบาท และมีปริมาณธุรกิจทุกประเภทรวมกันกว่า ๓.๕๘ ล้านล้านบาท ดังนั้น ในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของโลก การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในทุกมิติอย่างรัดกุม ลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจการแปรรูปและธุรกิจบริการ จะช่วยให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง ส่งผลให้เกษตรกรสมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้น แก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพในชุมชนได้อย่างยั่งยืน

กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรให้ช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทางด้านโครงสร้างพื้นฐานการผลิตที่จำเป็นและการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง นำแนวนโยบาย “การลดต้นทุนการผลิต” “เทคโนโลยีเกษตร ๔.๐” และ “การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่” ไปเป็นเข็มทิศในการทำงาน เพื่อให้การบริหารธุรกิจสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด นอกจากนี้ควรรีบเข้าไปแก้ไขปัญหาสหกรณ์ที่มีผลการดำเนินงานขาดทุนหรือปิดบัญชีไม่ได้เป็นระยะเวลาหลายปี เพื่อให้การดำเนินกิจการสหกรณ์เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดและสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุและหาทางแก้ไขโดยเร็ว

๓) การบริหารองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาล

สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล มีการบริหารจัดการและดำเนินกิจการ โดยคณะกรรมการดำเนินการซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ และจัดจ้างฝ่ายจัดการ เข้ามาปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการดำเนินการ โดยมีกรมส่งเสริมสหกรณ์และ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นส่วนราชการหลักในการควบคุม การรับรองบัญชี แนะนำและส่งเสริมให้ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรดำเนินการตามกฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบ แต่ในช่วงเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมา จะได้ยินข่าวบ่อยครั้งเกี่ยวกับการทุจริตยกเงินออกจากสหกรณ์ การทุจริตส่วนใหญ่มาจาก กรรมการสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์ หรือทั้งกรรมการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สหกรณ์รวมมือกัน ซึ่งถ้าหากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจพบการทุจริตเร็ว ความเสียหายของสหกรณ์อาจยังไม่รุนแรงและ สามารถแก้ไขปัญหาค่าทันที่

กรมส่งเสริมสหกรณ์ต้องร่วมมือกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์อย่างใกล้ชิด กำกับดูแล แนะนำ และการสร้างระบบบัญชีที่มีมาตรฐาน ลงพื้นที่เข้าตรวจการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทุกแห่ง เข้าแนะนำ ตรวจสอบให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรปฏิบัติตามกฎหมาย สร้างความโปร่งใสในการ บริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการ สร้างระบบควบคุมภายใน ระบบบริหาร จัดการความเสี่ยงและระบบตรวจสอบที่ดี ทำให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรปลอดการทุจริตให้มากที่สุด

๔) การแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

เมื่อตรวจพบสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีการทุจริตหรือข้อบกพร่อง กรมส่งเสริมสหกรณ์ ต้องรีบเข้าดำเนินการกำกับ สั่งการให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรแก้ไขข้อบกพร่องตามกฎหมายและ ขั้นตอนที่ได้รับมอบอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพและแล้วเสร็จโดยเร็ว ต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะทางด้านการตรวจการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการ ตรวจสอบติดตาม

๒.นโยบายด้านการตรวจสอบทางการเงินและการบัญชี

๑) พัฒนาระบบการตรวจสอบบัญชี

การตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรถือเป็นงานที่สำคัญที่ช่วยสร้างความโปร่งใส ให้แก่สถาบันสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรเน้นการตรวจสอบให้เป็นไปตาม มาตรฐานวิชาชีพ โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการตรวจสอบเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ทันต่อ สถานการณ์ ยืดความถูกต้องในการทำงานไม่ต้องกังวล ในกรณีเกิดสถานการณ์ทุจริตให้เร่งดำเนินการ เชิงรุกในการแก้ไขอย่างเร่งด่วนเพื่อบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยอาจจัดทำเป็นทีมตรวจสอบ เฉพาะกิจและร่วมแก้ไขปัญหากับกรมส่งเสริมสหกรณ์

๒) ให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลและตรวจสอบคุณภาพการสอบบัญชีสหกรณ์

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ต้องมุ่งเน้นตรวจสอบคุณภาพงานของผู้สอบบัญชีให้เข้มข้น เป็นไปตามมาตรฐานและข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ ในกรณีผู้สอบบัญชีปฏิบัติไม่เป็นไปตามมาตรฐาน หรือปฏิบัติงานบกพร่องให้ลงโทษอย่างจริงจัง สำหรับสหกรณ์ที่มีคุณสมบัติสามารถให้ภาคเอกชนตรวจสอบรับรองบัญชีได้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ต้องมีมาตรการในการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องด้วย หากเกิดปัญหาดังเช่นสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ผ่านมา จะได้ติดตามเร่งรัดแก้ไขได้รวดเร็วและทันต่อสถานการณ์

๓) พัฒนาความสามารถด้านการเงินการบัญชี และการควบคุมภายในแก่สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และเกษตรกร

เนื่องจากบัญชีเป็นผลลัพธ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของทุกอาชีพ ดังนั้นขอให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ลงไปให้ความช่วยเหลือ สอนแนะนำการจัดทำบัญชีให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้สามารถปิดบัญชีประจำปีได้ ช่วยเสริมสร้างระบบการควบคุมภายในให้มีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น พัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการ และบุคลากรในสหกรณ์ให้มีความรู้และสามารถนำข้อมูลทางบัญชีมาใช้ในการบริหารจัดการ นอกจากนี้ควรให้ความช่วยเหลือสอนแนะนำการจัดทำบัญชีให้แก่เกษตรกรรายบุคคลให้สามารถจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนอย่างง่ายได้ เพื่อสร้างจิตสำนึกการออม และลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น

๔) มุ่งพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยีด้านการบัญชีเพื่อให้บริการแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ได้รับทราบว่าปัจจุบันกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้พัฒนาโปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์เพื่อให้บริการสหกรณ์ ทั้งสหกรณ์ประเภทการเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ รวมทั้งการพัฒนา Application ต่างๆ มากมาย เพื่อให้บริการแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เช่น Smart4M จึงขอให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เน้นการส่งเสริมและสนับสนุนให้สหกรณ์มีการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และทันต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ทุกมิติ และให้ผลักดันให้มีการใช้ Application ที่จะช่วยให้สมาชิกสามารถทราบข้อมูลการทำธุรกรรมของตนเองกับสหกรณ์ และให้สมาชิกสหกรณ์ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจสอบความถูกต้องให้แก่สหกรณ์ได้

สุดท้ายนี้ หวังว่าบุคลากรของกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทุกคน จะมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และร่วมกันผลักดันให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพ เป็นที่พึงของเกษตรกรและชุมชนได้อย่างยั่งยืนตลอดไป